

KURJER WARSZAWSKI

D. 1. Grudnia. — Rok 1835.

Wtorek.

N° 321

Jutro, S. Bibijanna.

10ta rocznica wstąpi na tron N. PANA.

D. 1/13 Października r. b. Rada Administracyjna Królestwa, zatwierdziła *Urządzenie Instytutu gospodarstwa wiejskiego*, z którego wstęp umieszczamy: „Głównym celem Instytutu praktycznego gospodarskiego w Marymoncie jest kształcenie zdolnych *wyższego i niższego* rzędu gospodarzy praktycznych, którzyby mogli być w stanie: a) Przez nabytą w teorii i praktyce naukę, wynaleść sobie w danych okolicznościach miejsca, klimatu i natury gruntu, najpewniejszą drogę prowadzącą do zamierzonego w przemyśle gospodarskim celu, to jest do osiągnięcia *najwyższego czystego zysku*. b) W wykonywaniu wszelkich czynności gospodarskich, nabyć potrzebnej wprawy i zręczności postępowania tak, ażeby zaraz ze szkoły przechodząc do praktycznego zawodu, mogli w nim stawiać pewne i niezachwiane kroki. Gdy wykonywanie wielu czynności i robot w gospodarstwie, wymaga po robotniku pewnej wprawy i zręczności; gdy przesady, lenistwo, a niekiedy i złe nałogi ludzi zajmujących się ręczną w gospodarstwie pracą, stawiają częstokroć nieprzełamaną w podniesieniu przemysłu rolniczego przeszkodę, będzie zatem zwrócona uwaga w Instytucie, na kształcenie praktyczne czeladzi gospodarzkiej i wszelkiego rodzaju robotnika, iako to: *parobków, karbowych, dozorców, robocizny, owczarzy, gorzelników, ogrodników* it. p. Instytut prócz tego, ma być siedliskiem i składem, ważniejszych postrzeżeń i doświadczeń, miejscowym okolicznościom właściwych, każde z tych doświadczeń będzie powtarzane kilkakrotnie na gruntach różnej natury i w zbiegu rozmaitych okoliczności, każdy nowy sposób i postępowanie, któreby zdolne były podnieść iakąkolwiek gałąź gospodarstwa i być przydatne w iekiejkolwiek części tutejszego kraju, będą rozważane i doświadczone z najwię-

kszą dokładnością; wypadki zaś dla wiadomości publicznej, drukiem ogłoszone. (Ważniejsze artykuły umieścimy).

Zwłoki ś. p. JW. Zofji z Wiśtockich *Koscekiej*, przeniesione będą dziś o godzinie 4tej po południu z domu pod Nr 591 przy ulicy Długiej do Kościoła XX. Kapucynów, a jutro o godz. 11 odbędą się exekwje w tymże kościele. — Z Redakcji *Gazety Warszawskiej* wczoraj nadeszło dla Instytutu moralnie zaniebanych dzieci zł. 6, zebrane z kar za uchybienia pracujących w drukarni. — Wczoraj idąc Nowym światem z kilku Przyjaciółmi, wstąpiliśmy do zachwalonej Restauracji P. *Rembaczewskiego*, gdzie istotnie znaleźliśmy salon pigknie umeblowany, bieliznę czystą na stołach a iedenia iak nawyborniejsze z drobiu, ryb i zwierzyny, i tak byliśmy zadowoleni porządkiem, rychłą usługą a nadewszystko dobrze urządzeniem potrawami, że ani w innych stolicach w najpierwszej Restauracji nie wytworniejszego znaleźć by nie można, a wszystko za bardzo umiarkowaną cenę. J. L. — Mazurek z tańców hiszpańskich grywany w ulubionej kom:ope; *Antoni* i *Antosia*, ułożony na pjano: przez *Stefaniego*, wyszedł w składzie muzyki *Klukowskiego*, cena zł. 1. — *Kiczorowski* Piotr Medy; i Chi: Magister, Członek Lekarz Towa; Dobr: w Warszawie, mieszka teraz przy ulicy Mostowej w domu Kupea *Milewskiego* Nr 166, o czem osoby, które iego pomocy potrzebować będą, niniejszem zawiadamia. — Już w południe wczoraj wszystkie bilety do teatru Rozmaitości były rozebrane. Łaskawi Lubownicy tej sceny raczyli oświadczyć życzenie iżby iak najrychlej podobna została utworzoną. Po Mazurze śpiewano stosowne strofy, umieszczamy ostatnią:

Dziś ostatni raz zaślone
Zapuscim w Rozmaitości,

Przeniesiem się w drugą stronę
Służyć naszej Publiczności.

Dziękując za dawne łaski,
Względy, uprzejmość, oklaski,
Upraszamy uniżenie,

O także na nowej scenie.

Ta scena otwarta została d. 13 Wrześ: 1833, a w ciągu lat 2 i pół 3cia miesiąca, dano na niej widowisk 448, a rozmaitych dzieł scenicznych nowych 39, zaś wznowionych 11.

Z Petersburga 7/18 Listopada.— Rozkazem dziennym Cesarskim, mianowani, między innemi: Wojenny Gubernator Kamieńca-Podolskiego i Cywilny-Podolski Gubernator Jen: por: *Turczaninow* I, Komendantem M. Kiiowa. Komendant Kiiowa Jen: major inżynjerów *Truzson* 2, Komendantem twierdzy Zamościa. Porucznik kon: artylerji *Xiążę Czetwertyński*, mianowany Adjutantem Naczelnika głównego sztabu czynnej armji, Jenerał-adjutanta Xcia *Gorcakow*. — Przez reskrypt Cesarski zd. 25 Paźd: w Orle dany, mianowany kawalerem orderu S. *Andrzeja Apostoła*, Inspektor całej osiedlonej jazdy Jenerał-jazdy Hra: *Witt*. — Przez ukaz CesarSKI do Kapituły orderów zd. 26 Paźd: mianowani kawalerami orderu S. *Anny* 2 kła: Szambelan *Niemołewski* i Podpułkownik byłych wojsk Polskich *Sobieski*, na przedstawienie Xcia Namiestnika w Królestwie Polskiem, w nagrodę szczególnych zasług, przez nich położonych w urzędzie Członków Komitetu, ustanowionego w Warszawie, na rozbiór dowodów rodowitości szlacheckiej poddanych Królestwa, pragnących wejść do wojskowych zakładów wychowania, lub do służby wojskowej. — Sprawujący obowiązki Rządcy obw: Białostockiego, Radca stanu *Gunoropulo*, zatwierdzony zostaje na tym urzędzie. — Mianowane Frejlinami N. CESARZOWEJ: (w Warszawie) *Czeka Jadwiga Jabłonowska* i Hrabianka Marja: *Jezierska*. (w Białej Cerkwi), Hrabianki: Córka zesłego W. Miśtrza obrzędu Hr. Potockiego *Alexandra* i córka Łowczego Dworu Hrabi Branickiego *Elżbieta*.

— Urzędnik kancelarji Wińskiego Woiennego Gubernatora, Hrabia Seweryn *Grabowski*, mianowany Kamerjunkeru Dworu. — Na zdanie Komitetu PP. Ministerów, N. PAN raczył 3 Wrześ: b. r. zatwierdzić prawidła dotyczące się przywozu do Rossji biletów zagranicznych loterii przez cudzoziemców. — Podkanclerzy Hrabia *Nesselrode*, objął zarząd Ministerstwa Spraw zagranic. — N. PAN zatwierdził zdanie rady Państwa że: „Wszystkim w ogólności opiekunom, wyznaczonym na majątki obywatelskie, rękodzielnicze i posesyjne-fabryczne dać się prawo, ludzi i włościan złego prowadzenia się oddawać za rekrutów, a wraze niezdatności do służby wojskowej, przedstawiać do rządów gubernjalnych, dla odesłania do Syberji na osadę, podług porządku i prawideł, dla samych właścicieli przepisanych, z tem wszakże zastrzeżeniem, iżby za każdym razem udawano się w tym względzie o pozwolenie, co do ludzi z majątków obywatelskich do izb sądu cywilnego, za pośrednictwem opiek szlacheckich; zaś co do ludzi należących do rękodzielnych i posesyjnych fabryk, do Departamentu górnictwa lub rękodzielnictwa handlu krajowego, według okoliczności.“

Kompanja dobywania soli w Królestwie Polskiem. Do rzędu pierwszych potrzeb życia należy sól, za którą Królestwo Polskie płaci dotąd co rok kilka miljonów, samej Austrii od 4 do 5 miljon: złotych, nie mając sposobności nabywania tego artykułu korzystną na swoje produkty wymianą. Rząd troskliwy nie mógł nie zwrócić uwagi na szukanie tak ważnego produktu w samem państwie. Jednakże, wydawszy na to około miliona, zdołał odkryć iedne tylko solne źródło pod Tykocinem w Kuiawach. Założono tam zaraz war soli, którego działanie wstrzymało się podczas Polskiego buntu; lecz po iego ustaniu zakład zupełnie został przez Bank ukończony i udoskonalony, że teraz wydać co rok przeszło 100,000 centnarów soli. Summa na ten przedmiot użyta dochodzi do 2 miljon: złotych; powód, że Rząd nie szczędzi wydatków,

gdzie idzie o korzyść krajową. Nie było nadziei odkrycia innych źródeł solnych, a to tym bardziej, że zdaniem jednego z pierwszych tegoczesnych naturalistów, bytność ich zdawała się wcale niepodobną do prawdy. Z tym większą przyjemnością dowiedzieliśmy się, że w kilka miesięcy po otwarciu teraźniejszego zarządu, towarzystwo jedno przez P. Mosera, spółnika w Berlińskim handlowym domu Friedländera i kompanii, uczyniło propozycją wyszukania źródeł solnych. Projekt szczególnie z tego względu zasługiwał na uwagę, iż towarzystwem kierował Radca dworu *Glinka*, który znajdowaniem i dozywaniem soli zjednał sobie Europejską wziętość i niedawno jeszcze w Niemczech się tem zasłużył. Towarzystwo chciało mieć na szukanie i dozywanie soli takiż wyjątkowy przywilej, jaki mu nadał Rząd Austriacki na podobne przedsięwzięcie w Czechach; lecz, że Rząd w Królestwie związany był jeszcze zawartemi na dostawę soli kontraktami, przeto okoliczność ta pozwalała mu nie spieszyć się z tak ważną rzeczą, aby ile można największą otrzymać korzyść. Po dwuletnich układach, 25 Marca r. z. stanął kontrakt z P. Mojżeszem Moserem i potem otrzymał Królewską sankcję. Rząd Królestwa nie tylko zawarował sobie cenę soli mniejszą niż rząd Austriacki, lecz nadto odniósł jeszcze korzyść, iż gdy towarzystwo urządzi w Królestwie jakiegokolwiek wary soli, zakłady te ze wszelkimi budowlami, narzędziami i t. d. po upływie lat 50 przejdą na własność rządową, bez żadnego wynagrodzenia; rząd zaś Austriacki zobowiązał się zapłacić za nie podług taxy. Podług głównych warunków kontraktu, Towarzystwo w ciągu lat 6ciu może własnym kosztem szukać szyb lub źródeł solnych w całym Królestwie, oprócz obwodu Kuiańskiego. Po upływie terminu prawo to ustaje. P. Moser lub zakładające się Towarzystwo może rozdawać akcje, mające swobodnie krążyć w całym Królestwie. Po odkryciu solnych szyb lub źródeł towarzystwo w ciągu lat

50 będzie mogło korzystać z nich w całym Królestwie oprócz obwodu Kuiańskiego. Sól dozywana przez Towarzystwo może być rządowi tylko przedawana. Rząd obowiązanie się brać jej corocznie, poczynając od 1838 r., 150,000 berlińskich centnarów po 5 zł. Jeśliby Rząd większej potrzebował ilości, za przewózkę płaci po zł. 4. Czynność towarzystwa rozpoczęła się latem i wszyscy niecierpliwie oczekują pomyślnego skutku. (T. P.)

Anglja.— Mieszkańcy kilku miast Irlandzkich a szczególnie *Derry* mają kolejnie dawać uczty dla P. Roberta *Pila*.— Większa część gazet Londyńskich przewiduje, że nastąpi wojna między Francją a Ameryką północną; zaś nie wróżą aby się rychło ukończyła wojna domowa w Hiszpanji.

Niemcy.— Znowu w Bawarii otworzono nowy Klasztor XX. *Benedyktynów*, którzy również pomnażają swe zgromadzenia w Katolickiej *Szwajcarji* i wracają do *Belgji*.— Z powiatów Włoskich graniczących z Niemcami donoszą, że prócz cholery zjawia się inna do niej podobna choroba, a w *Rzymie* niezmiernie leką się cholery. — W *Mnichowie* odebrano wiadomość o wznowieniu niespokojności w *Greacji*.— W giełdzie *Frankfortkiej* d. 20 z. m. podniosły się papiery Hiszpańskie.

Francja.— Spodziewaia się, że sprawa *Fjesche*go ukończy się na parę tygodni, przedtuzenie badań ostudziło ciekawość publiczności, zwłaszcza że szczegóły są ustawicznie powtarzane. — Mówią, że Jenerał *Kordowa* dowodzący wojskiem Królowej Hiszpańskiej ma zamiar do swego sztabu przyzwać kilku zdolnych oficerów Francuzkich; wiadomo bowiem, że ten młody Dowódzca nigdy nieznajdował się w bitwie.

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Plautin Jenerał z Krasnegostawu, Wanderhagen Han: Obywa: z Paryża, Piwnicki Adolf Inspektor Jlny Tow: Ognio: z Płocka, Lipski Jgn: Dzie: z Chodeza, Dreza Józ: Dzie: z Buszkowa, Ossoliński Kaie: Hra: z Zegrza, Krzyżanowski Flor: Dzie:

DONIESIENIA.

Ktoby iechał w tych dniach do Petersburga, a pewny i mógł zabrać z sobą 14to letniego młodzieńca do Pułku Szlacheckiego przeznaczanego, w Paszport opatrzonego, za wynagrodzeniem, raczy dać wiadomość w Hotelu przy ulicy Kozlej Nr 1823. w Stacji pod Nr 1.

ZEGAR GRAIĄCY 24 sztuk, jest do sprzedania, o zainformowanie w domu Nr 2255/6, na Nalewkach do właściciela domu.

Podpisany podaje do wiadomości, iż **WEXEL** przez niego wystawiony na sumę zł: 600 na rzecz **Ła Abramow**ny już zapłacony został, w dowód czego już od pretendenta uzyskałem pokwitowania, a że takowy **Wexel** zagubionym został, którego przy zapłaconiu nieodebrałem, uwiadomiam przeto aby nikt takowego nienabywał, albowiem sam sobie winę przypisze. *Jankiel Szwagier.*

Pod Nr 2688, przy ulicy Bednarskiej i Sowiej jest do naiecia **PARTER** cały lub częściami, oraz **POMIESZKANIE** na 1m piętrze od Nowego roku. Informacja na 1em piętrze w Szkole.

Wiadomo czynię, iż prawnie zajęte Ruchomości jako to: **Kanapy, Krzesła, Stoły, Stoliki, Bufet** olszowy, **Lustra, Komody, Szafy** zaszklęte, i t. p. w Warszawie przy ulicy Nowo-Senatorskiej Nr 477, w dniu 2 Grudnia r. b. o godzinie 10 z rana, przez publiczną Licytacją sprzedane zostaną, za gotowe pieniądze. — *Stanisław Nowca K. T. C. W. M.*

Znaczný Skład **JABŁEK** złożony z różnych i najlepszych gatunków, poleca się Prześwietnej Publiczności, za najpomniejszą cenę w domu **Pana Czernieckiego** przy ulicy Bednarskiej idąc do Mostu po prawej stronie, niedochodząc odwachu. *Franciszek Barcikowski.*

Przybyli **FARBIAarze** Grecy ze Stambułu, utrzymujący dotąd fabrykę **PRANIA i FARBOWANIA** pod Nr 369, przy ulicy **Krakowskie Przedmieście**, przyjmują: a) do prania i wywabiania plam, chustki, szale i wszelkiego rodzaju materje, tak iedwabne jako też wełniane i półwełniane. b) do farbowania na różne kolory, chustki, szale, sukno wełne przędzoną i nie przędzoną, wszystkie materje iedwabne, półiedwabne, wełniane i półwełniane, bawełniane, surowy iedwab i nici, zaręczając za dokładność swej roboty i trwałość, tudzież piękność kolorów. — *Jan Altyndzi.*

Dnia 20 Listopada/2 Grudnia r. b. i dni następnych, zawsze od godziny 10 zaczynając, w Warszawie przy ulicy Senatorskiej pod Nr 472, sprzedawane będą publicznie prawnie zajęte ruchomości jako to: **Kanapy, Krzesła, Komody, Stoły,**

Stoliki, Lustra, Obrazy olejne, Kopersztychy, Ranki, Szafy i Stoły Skłepowe, Słoiki. Puszki inne, więcej dających za gotowe pieniądze.

Tomasz Szaniawski K. T. C. W. M.

Znaleziony **LIST** należący do Chorzewskiego, można odebrać w Drukarni Kurjera.

Doniesienie Loteryjne z Kantoru Felixa Kierzkowskiego. — **LOSOWANIE** kalichy i w wszelkich częściach do 5 klas: 46 Lot: której ciągnięcia w dniu 3 Grudnia r. b. w Czwartek następujący rozpocznie się, każdego czasu w kantorze można dostać można. — *Felix Kierzkowski, Nr 255, przy ulicy Freta w domu W. Szysler.*

Nr 11,106 1/3 do 5 klasy 46 Lot: Klas: wzięty w Kantorze Korngolda zgubiony został. Wygrana iaka paś może tylko prawemu właścicielowi wypłaconą będzie.

Potrzebny jest **CZELADNIK JNTROLIGATORSKI** do znacznego domu w Warszawie, który by znał dobrze robotę swoją, a szczególnie złocone. Miejsce to może być dla niego stałe przy zachowaniu się uczciwym iako człowieka. Wiadomość w Drukarni Kurjera.

 Suczka mała, z gatunku **Bonońskiego**, krótkość, maści iasno kasztanowej, uszy długie, podbrzusza nieco białego, z białym oczu podobna do Sowy, zabłąkała się dnia 20 z. m. przy ulicy Nowy Świat. Znalazca raczy oddać za nagrodą zł: 30, przy ulicy Bugaj pod Nr 2597, do Gospodarza domu.

Jutro u Rogaskiego przy ulicy Długiej Nr 550, SNIADANIE: Baranina z rozna a la sarna, Polędwica z rozna z serdela; Szczupak z sosem kapara; Karp z sosem, Pierożki; Cynadry wołowe; Karpik z perłowej kaszy, Zupa rybna. **KOLACJA:** Kotlety wołowe z serdela; Potrawa z pulard. Ryby na zimno i inne Potrawy.

*** * Dziś w Kawiarni przy ulicy Freta, wprost ulicy Sto Jerskiej pod Nr 259, KWINTER** z dobranych Artystów uprzyjemni wieczór, zacznie się o godzinie 6 wieczorem. *A. K.*

*** * Dziś w Kawiarni pod Nr 600 w domu Lilpopa przy ulicy Bielańskiej i Tłomackiego, da się słyszeć na Skrzypcach iedynastoletni August Sauer. Zacznie się o godzinie 6 wieczór.**

Wczoraj wyciągnięte Nra 12.—60.—78.—33.—63.

Dziś rano ciepła stopni 1. Wczoraj w południe 2.

TEATR WIELKI. Jutro **Popas. Kto pod kim dotki kopie. Kucharki.** (Bezpłatnie.)